

Sygn. I C 200/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : del. SSR Dariusz Podyma

Protokolant : sekr. sądowy Agata Suchaniak

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2016 r. w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa H. I Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w K.

przeciwko J. M.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego J. M. na rzecz powoda H. I N. (...) w K. kwotę 151 817,36 zł (sto pięćdziesiąt jeden tysięcy osiemset siedemnaście złotych trzydzieści sześć groszy) z umownymi odsetkami od kwoty 99 871,56 zł (dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt sześć groszy) w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 29 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem że od dnia 1 stycznia 2016 r. nie mogą przekraczać odsetek ustawowych;
2. nie obciąża pozwanego kosztami poniesionymi przez stronę powodową;
3. nakazuje wypłacić z funduszu Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Częstochowie na rzecz adw. L. K. kwotę 4 428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego udzielonego z urzędu.

I C 200/15

UZASADNIENIE

W dniu 30 stycznia 2015 roku H. I N. (...) z siedzibą w K. wniósł o zasądzenie od J. M. kwoty 151 817,36 złotych z umownymi odsetkami i kosztami procesu.

W uzasadnieniu żądania podniesiono, że 20 sierpnia 2009 roku pozwany zawarł z (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W. umowę nr (...). W związku z nie uregulowaniem w terminie zaległości Bank wypowiedział umowę oraz wezwał pozwanego do zapłaty. Wierzytelność objęta pozwem jest wymagalna od dnia 26 czerwca 2012 roku. W dniu 6 czerwca 2014 roku (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W. zbył wierzytelność na rzecz (...) z siedzibą w K..

Na rozprawie w dniu 1 grudnia 2015 roku pozwany wniósł o oddalenie powództwa, nie zakwestionował faktu istnienia zobowiązania podniósł, że „w chwili obecnej nie jest w stanie spłacić tej należności”.

W piśmie procesowym z dnia 10 lutego 2016 roku pełnomocnik pozwanego podtrzymał stanowisko o oddaleniu powództwa i wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu od powoda.

W uzasadnieniu podniósł zarzut spłaty roszczenia objętego pożyczką z dnia 20 sierpnia 2009 roku. Wskazał na brak wyliczenia przez powoda należności dochodzonej pozwem. Podniósł zarzut braku wiedzy, co do wypowiedzenia umowy i przyjęcia wymagalności roszczenia w dniu 26 czerwca 2012 roku. Nadto na podstawie art. 118 kc w zw. z art. 513 kc podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

W dniu 20 sierpnia 2009 roku J. M. zawarła z (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki nr (...). Bank udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 140 751,32 złote. Pożyczka miała zostać spłacona w 60 ratach ostatnia rata płatna do dnia 20 sierpnia 2014 roku. W przypadku zwłoki w zapłacie, co najmniej dwóch pełnych rat, za, co najmniej dwa okresy płatności Bank zobowiązał się wezwać pożyczkobiorcę do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy. W przypadku nie uregulowania zaległości we wskazanym terminie Bank uzyskiwał prawo wypowiedzenia umowy - § 2 pkt 11.

Pozwany już w marcu 2010 roku nie uiszczał spłat pożyczki zgodnie z harmonogramem. W dniu 17 marca 2010 roku naliczono już odsetki karne w wysokości 25,61 złotych. Późniejsza spłata pożyczki była nieregularna. Głównym powodem powstawania zaległości w regularnym spłacie rat pożyczki było załamanie koniunktury gospodarczej w zakresie prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej a także problemu kadrowe w firmie pozwanego. Doprowadziło to min do znacznego pogorszenia stanu zdrowia J. M. i w rezultacie do udaru niedokrwienego mózgu. W okresie od dnia zawarcia umowy pożyczki tytułem jej spłaty do dnia 27 czerwca 2012 roku pozwany uiścił kwotę 90 056, 34 złotych. Miesiące, w których pozwany nie dokonał żadnej wpłaty na poczet spłaty rat pożyczki to maj, czerwiec, lipiec 2010 roku, luty, czerwiec, wrzesień 2011 roku. W dniu 23 maja 2012 roku wysłano pozwanemu wypowiedzenie umowy pożyczki i wezwano do zapłaty. Termin wezwania upłynął 25 czerwca 2012 roku. Pożyczka stała się wymagalna w całości 26 czerwca 2012 roku. W dniu 23 stycznia 2013 roku wystawiony został (...), w którym wskazano wymagalną należność główną na kwotę 99871,56 złote, odsetki umowne za okres od 21 marca 2012 roku do dnia 26 czerwca 2012 roku na kwotę 4317,92 złote, odsetki karne liczone do dnia 22 stycznia 2013 roku na kwotę 14 721,76 złote. Wszczęte w dniu 6 maja 2013 roku postępowanie egzekucyjne przez komornika sądowego P. N. działającego przy Sądzie Rejonowym w Będzinie syg km 1104/13, przekazane według właściwości komornikowi sądowemu G. W. działającej przy Sądzie Rejonowym w Częstochowie syg km 3094/13 prowadzone na podstawie Bankowego Tytułu Egzekucyjnego z dnia 23 stycznia 2013 roku wystawionego przez (...) Bank S.A. z siedzibą we W., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Częstochowie w dniu 5 lutego 2013 roku syg XV Co 846/13, przeciwko J. M. o wyegzekwowanie należności wynikającej z umowy pożyczki z dnia 20 sierpnia 2009 roku nr (...), nie doprowadziło do wyegzekwowania należności i w dniu 27 sierpnia 2014 roku zakończyło się umorzeniem postępowania z uwagi na wniosek wierzyciela (...) Banku S.A. z siedzibą we W. o umorzenie postępowania w związku z dokonaniem w dniu 6 czerwca 2014 roku cesji przedmiotowej wierzytelności na rzecz H. I Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K.. W dniu 31 stycznia 2015 roku należność główna wynikająca (...) nie ulega zmianie i wynosiła nadal kwotę 99 871, 56 złote, odsetki karne powiększyły się do kwoty 47 192, 33 złote. Łącznie powód wykazał istnienie zaległości, co do należności głównej 99 871,56 złote, odsetek umownych do dnia 26 czerwca 2012 roku (wypowiedzenie umowy) 4271,92 złote, należność z tytułu odsetek karnych 47 192, 33 złote, oraz należność w wysokości 534, 05 związanej z obsługa pożyczki i podejmowanymi czynnościami windykacyjnymi.

dowód: wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 6 czerwca 2014 roku k- 22, wyciąg z ksiąg rachunkowych Funduszu k- 26, umowa pożyczki z dnia 20 sierpnia 2009 roku k- 27 – 31, umowa przelewu wierzytelności k- 32-36, wezwanie do zapłaty k- 37, informacja o cesji wierzytelności k- 38, raport zestawienia należności od 20 sierpnia 2009 roku do dnia 6 czerwca 2014 roku k- 116 – 126, postanowienie komornika z dnia 27 sierpnia 2014 roku o umorzeniu postępowania egzekucyjnego k- 127, postanowienie komornika z dnia 24 października 2013 roku o stwierdzeniu swej niewłaściwości k- 129, postanowienia Sądu o nadaniu klauzuli wykonalność (...) k- 18 akt XV Co 846/1, informacji o stanie zaległości z dnia 12 grudnia 2013 roku oraz (...) w km 3094/13, częściowo zeznań pozwanego J. M. zapis nagrania 00.14.54 do 00.26.43 k- 133 - 135.

Stan faktyczny ustalony przez Sąd wynika z dokumentów prywatnych, których uzupełnieniem są zeznania pozwanego. W ocenie Sądu nie budzi żadnych wątpliwości, iż w wyniku problemów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczych a następnie poważnych problemów zdrowotnych pozwanego doszło do naruszenia przez pozwanego warunków umowy pożyczki z dnia 20 sierpnia 2009 roku w zakresie jej regularnej spłaty. Dobitnie potwierdza to stanowisko pozwanego na rozprawie w dniu 1 grudnia 2015 roku, w którym to pozwany przyznał istnienie zobowiązania wynikającego z pożyczki i jednoznacznie wskazał na problemy finansowe, jako jedyny powód zaprzestania spłaty zobowiązania. Stanowisko pozwanego zostało zmodyfikowane w piśmie procesowym z dnia 10 lutego 2016 roku, lecz nie zmieniły się, co do zasady zeznania pozwanego w kontekście zajętego pierwszego stanowiska. W zeznaniach pozwany nadal przyznaje, że zaprzestał spłaty rat pożyczki, wyjaśnia powody takiego zachowania oraz przyznaje, że de facto nie potrafi dokonać własnego rozliczenia pożyczki. Do akta przedłożył dowody wpłaty różnych kwot na poczet pożyczki. Przedstawione przez pozwanego dowody wpłaty dotyczą kwoty łącznej 69 050 złotych. Ostatni dowód wpłaty to dzień 21 marca 2012 roku. Powód przedstawił raport bardziej korzystny dla pozwanego, z którego wynika, iż dokonał on spłaty kwoty na wszystkie zobowiązania wynikające z umowy pożyczki w wysokości 90 056,34 złotych. Pomimo uiszczenia takiej kwoty, zobowiązania pozwanego nie zostało spełnione w całości, co wynika z matematycznego wyliczenia przedstawionego w raporcie rozliczenia spłat pożyczki oraz (...), które szczegółowo przedstawiają historię spłaty pożyczki, w tym daty i wysokość uiszczanych przez pozwanego wpłat i sposób zaliczania na zobowiązania, a także obrazują historię i wysokość należności powstałych w wyniku nieregularnego spełniania świadczenia przez pozwanego (odsetki umowne, karne). Wyliczenie to nie zostało zakwestionowane przez pozwanego zarówno, co do wysokości dokonywanych wpłat, okresów dokonywanych wpłat, sposobu ich zaliczania i wyliczania ogólnej zaległości. Raport został zakwestionowany jedynie, jako dowód spóźniony - pismo z dnia 5 maja 2016 roku k- 137 akt. Podobny zarzut w tym samym piśmie został zgłoszony, co do wypowiedzenia umowy z dnia 20 sierpnia 2009 roku. Pozwany podkreślając ważność przedłożonych przez powoda dokumentów w piśmie procesowym z dnia 18 kwietnia 2016 roku zakwestionował jedynie to, że są to dokumenty spóźnione i powinny zostać pominięte przez Sąd. W ocenie Sądu, art. 207 § 6 kpc na podstawie, którego Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody nie może być zastosowany w tej konkretnej sytuacji, bowiem art. 217 § 1 i 2 kpc stanowiący przepis szczególny, pozwala Sądowi na ocenę czy dopuszczenie dowodu narusza zasadę koncentracji materiału dowodowego i zmierza do przewleknięcia postępowania czy też bez naruszania prawa do obrony drugiej strony usuwa wątpliwości dowodowe wskazane we wcześniejszych pismach procesowych. Zdaniem Sądu dopuszczenie dowodu z dokumentów, z którymi zapoznała się strona przeciwna, wypowiedziała się, co do ich treści nie przedłuża postępowania i nie narusza prawa do obrony pozwanego. Funkcją przepisu art. 217 kpc jest wyeksponowanie dyskrecjonalnej władzy sędziego. Przepis art. 217 § 2 k.p.c. stanowi wyraz dyskrecjonalnej władzy sędziego i ma na celu przeciwdziałanie przewlekłości postępowania, co jednak nie może się odbywać kosztem prawa stron do wykazania swoich racji. (...) dyskrecjonalnej władzy sędziego jest najbardziej racjonalnym z systemów koncentracji materiału procesowego. Sąd powinien każdorazowo dokonywać oceny, czy twierdzenia o okolicznościach faktycznych oraz dowody na ich poparcie są zgłaszane przez strony bez zwłoki. Jednocześnie należy założyć racjonalność obu stron procesowych, które zazwyczaj już przed wystąpieniem na drogę postępowania sądowego mają świadomość, jakie kwestie są sporne, a zatem na jakiej płaszczyźnie rysuje się konflikt, co pozwala powodowi już w pozwie wskazać odpowiednie wnioski dowodowe. Jednak nie zawsze taka sytuacja ma miejsce, a powód wobec całkowitej bierności dłużnika nie jest w stanie przewidzieć jakie zarzuty zostaną podniesione, stąd potrzeba przytaczania twierdzeń i składania wniosków w toku procesu. Przywołany przepis art. 217 § 2 k.p.c. uprawnia sąd do pomijania środków dowodowych, jeżeli okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione lub jeżeli strona powołuje dowody jedynie dla zwłoki. Przez wyjaśnienie spornych okoliczności rozumieć należy taki stan rzeczy, w którym albo nastąpiło uzgodnienie między stronami spornych dotychczas okoliczności, albo też zostały one wyjaśnione na korzyść strony powołującej dowody – wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 grudnia 2015 r. I ACa 755/15, LEX nr 1971096. Mając to na uwadze Sąd na rozprawie w dniu 23 maja 2016 roku dopuścił dowód z tych dokumentów, strona pozwana nie złożyła zastrzeżenia w trybie art. 162 kpc w zw. z art. 207 § 6 kpc. Sąd uznał za udowodnione istnienie zobowiązania pozwanego w wysokości wynikającej z dokumentów prywatnych, które mając na uwadze profesjonalizm podmiotu - Banku sporządzającego te dokumenty, nie budzi zastrzeżeń. Zgodnie z treścią art. 245 kpc - dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Przedłożone przez stronę powodową dokumenty są dokumentami

prywatnymi, co nie oznacza, że pozbawione są mocy dowodowej. Treść tych dokumentów nie została zakwestionowana przez pozwanego i dlatego stanowił źródło wiadomości o okolicznościach faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia. Przedłożone raporty są szczegółowe, nie zawierają błędów matematycznych, pozwany nie wskazał żadnych wad, błędów tych wyliczeń, dlatego Sąd na nich się oparł ustalając wysokość roszczenia powoda. Zasada odpowiedzialność pozwanego jest przesądzona i wynika z umowy pożyczki z dnia 20 sierpnia 2009 roku i umowy cesji wierzytelności z dnia 6 czerwca 2014 roku, której pozwany nie kwestionował. Umowa cesji z załącznikiem dokumentuje przedmiotowy przelew wierzytelności na powoda k-, 32 – 36. Jeżeli strona pozwana nie zakwestionowała w swoim ostatnim stanowisku 5 maja 2016 roku, skuteczności wypowiedzenia z dniem 26 czerwca 2012 roku podnosząc jedynie, że jest to dokument ważny, ale spóźniony, to fakt ten powoduje, że kolejny zarzut przedawnienia roszczenia zdaniem Sądu jest nietrafny i nie został udowodniony. Mając na uwadze wskazane w stanie faktycznym zaległości w płatności rat pożyczki, za pełne miesięczne okresy płatności rat, niewątpliwie Bank posiadał uprawnienie do wypowiedzenia umowy zgodnie z § 2 pkt 11. Przedstawienie dowodu nadania wypowiedzenia w dniu 23 maja 2012 roku potwierdza skorzystania przez Bank z tego uprawnienia. Mając na uwadze, że pozew złożony został 30 stycznia 2015 roku to, nie upłynął jeszcze okres 3 letni okres przedawnienia roszczenia dla powoda H. I N. (...) z siedzibą w K. – art. 118 kc.

W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba odnoszenia się przez Sąd do oceny wpływu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności (...) i wszczęcia i toczącego się postępowania komorniczego z wniosku (...) Banku S.A. z siedzibą we W. na zarzutu przedawnienia roszczenia.

Mając na uwadze powyższe rozważania, w ocenę Sądu powód udowodnił żądanie pozwu, co do zasady i co do wysokości. Zgodnie z art. 720 kc - przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko, co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Pozwany naruszył warunki umowy pożyczki w sposób ewidentny powódka wykazała istnienie zobowiązania, dlatego też uwzględniono żądanie pozwu i zasądzono od pozwanego kwotę 151 817, 36 złotych (99 871,56 złote należność główna, 47 093, 83 złote odsetki karne, 4317, 92 złote odsetki umowne, 534,05 koszty windykacji), z umownymi odsetkami od kwoty należności głównej od dnia 29 stycznia 2015 roku w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, iż od dnia 1 stycznia 2016 roku nie mogą przekraczać odsetek ustawowych (strona powodowa nie wskazała innych po zmianie regulacji dotyczących odsetek od 1 stycznia 2016 roku).

Mając na uwadze w ocenie Sądu wyjątkowo szczególną sytuację pozwanego przede wszystkim dotyczącą stanu zdrowia pozwanego, Sąd na podstawie art. 102 kpc odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu. Pomimo doznania udaru niedokrwiennego mózgu, pozwany lat 66 nie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej z tym, że w zdecydowania ograniczonym zakresie, co w ocenie Sądu jest okolicznością ważną. Dochody za 2015 roku według rozliczenia z Urzędem Skarbowym wykosiły 1500 złotych miesięcznie. Niewątpliwie nie jest to duży dochód i nie rokuje pozytywnie w zakresie spłaty zobowiązań pozwanego, jakie posiada nie tylko wobec powódki, ale również innych podmiotów, ale nie można J. M. zarzucić złej woli bądź braku podejmowania działań w celu spłaty zadłużeń, pomimo trudnej sytuacji zdrowotnej pozwanego. Łączne zadłużenie pozwanego może oscylować w granicach 500 000 złotych.

O kosztach nieopłaconej pomocy udzielonej z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ustawy o adwokaturze i § 6 pkt 6 i § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, uwzględniając podatek VAT, nakazując ich wypłatę z sum budżetowych Skarbu Państwa w wysokości 4428 złotych mając na uwadze wynik procesu.